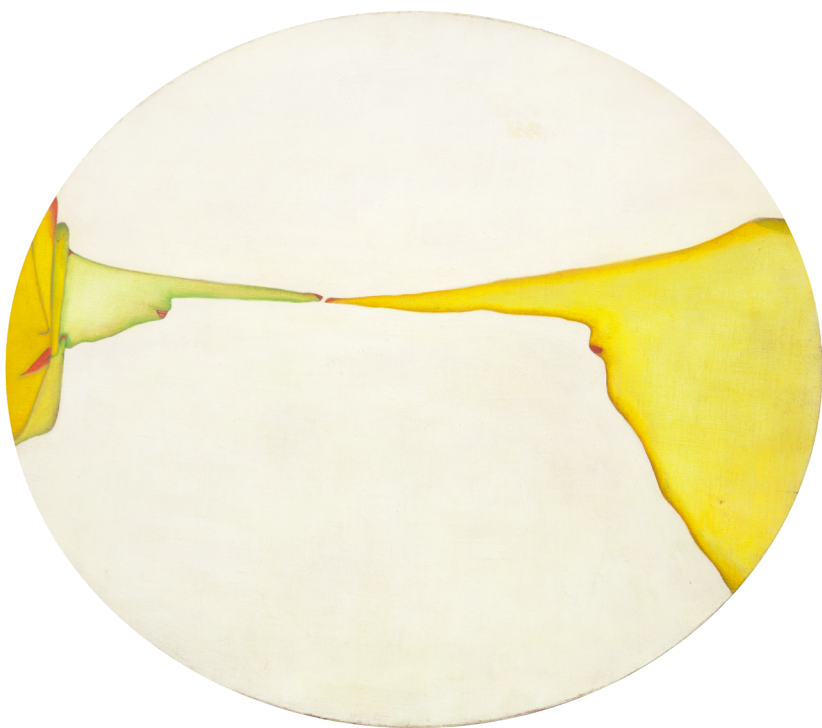

Huguette Caland

NL

Tête-à-Tête

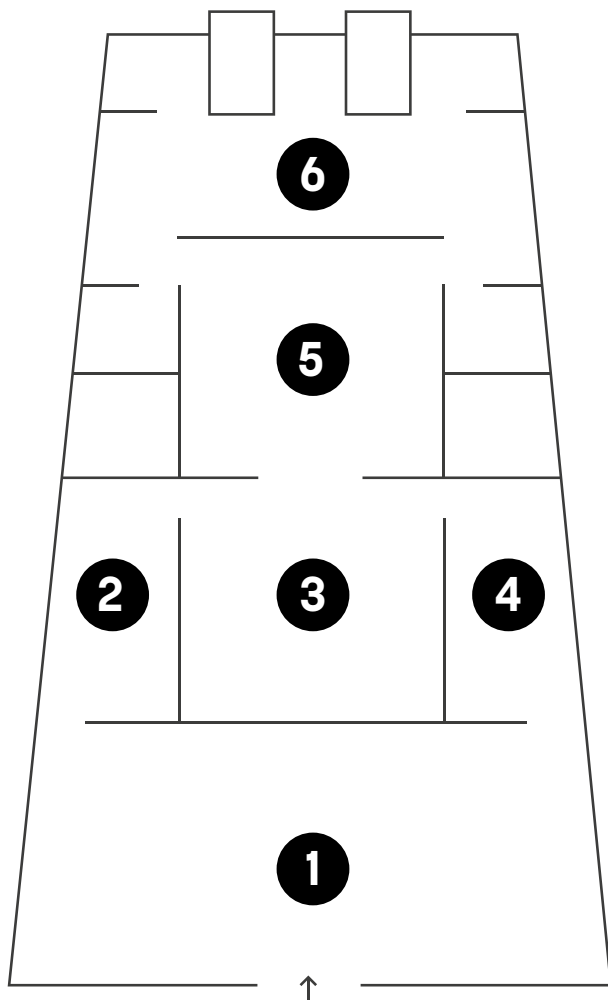
25 – 02 ————— 12 – 06 – 2022

Huguette Caland, *Nous deux*, 1972. Olie op doek, 69,9 x 77,5 cm. Privécollectie.

S WIELS WIE

PLAN & ZALEN

P3 — **INTRODUCTIE**

P5 — **ZAAL 1**

P7 — **ZAAL 2**

P9 — **ZAAL 3**

P10 — **ZAAL 4**

P12 — **ZAAL 5**

P14 — **ZAAL 6**

INTRODUCTIE

Het werk en leven van Huguette Caland wordt vaak omschreven als onconventioneel. Ze werd geboren in 1931, in Beiroet, als enige dochter van de eerste president van de republiek Libanon na de Franse kolonisatie, Bechara El-Khoury. In 1964, kort na de dood van haar vader, ging ze teken- en schilderkunst volgen aan de American University in Beiroet. In 1970 verliet ze Beiroet en verhuisde ze halsoverkop naar Parijs waar ze niet langer iemands dochter, vrouw of moeder was, maar zichzelf kon zijn. Het was toen dat ze in haar werk begon te experimenteren met thema's als seksualiteit en verlangen. Na 17 jaar in Parijs te verblijven, emigreerde ze in 1987 naar Venice, Californië, waar ze uiteindelijk een huis en een atelier bouwde. Ze woonde er afwisselend met Beiroet waar ze in 2019 overleed.

Tête-à-Tête laat zien hoe Caland de traditionele representaties van seksualiteit, lichaam en verlangen oprekte en daarbij alle geldende beperkingen en conventies overboord gooide. Ze haalde daarvoor inspiratie uit (en formuleerde een antwoord op) surrealistische lichaamslandschappen (het lichaam als een landschap en vice versa), libidineuze pop-iconen, oosterse sensualiteit of abstracte patronen uit traditionele weefsels. In het sensuele lijnenspel, dat in al het werk van Caland terugkomt, ontwaart je de thema's die haar dreven, als mens en als kunstenaar: veranderlijkheid, sensualiteit en het menselijke basisverlangen naar intimiteit en verbinding. Onder invloed van het vrijheidsdenken van de jaren 60 ontwikkelde ze een verbluffende en hoogst eigen esthetiek waardoor haar werk als een mijlpaal geldt van het modernisme uit het Midden-Oosten.

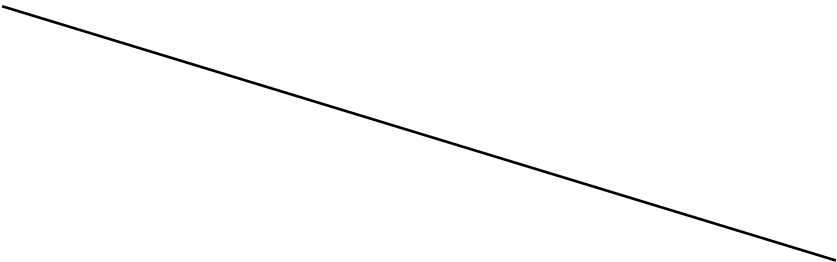
Samengesteld door hoofdcuratrice Claire Gilman met assistent-curatrice Isabella Kapur, The Drawing Center, NY. Curatrice Devrim Bayar staat in voor de coördinatie bij WIELS.

In 1970 liet Caland alles achter in Beiroet en verhuisde ze naar Parijs waar ze zich toelegde op het verlangen en het erotisme, wat in de jaren 70 en 80 wezenlijk deel zou uitmaken van haar werk. Tussen 1970 en 1979 maakte ze steeds vaker gebruik van delicate schetslijnen om tegen elkaar gedrukte lichamen, schijnbaar lukraak op elkaar gestapelde hoofdjes en landkaarten van naakte figuren weer te geven in zwarte inkt op wit papier. Ze vond nieuwe manieren om figuren te abstraheren en opnieuw te vertalen naar het lichaam.

Zo versierde ze de kaftans, die ze altijd droeg en zelf ontwierp, met omhelzende armen en röntgenachtige weergaven van naakte lichamen, uit verzet tegen het heersende modebeeld. Deze trokken de aandacht van de Franse modeontwerper Pierre Cardin. Tussen 1978 en 1979 werkte

Caland samen met hem aan een lijn van kaftans die geïnspireerd waren op de provocerende persoonlijke stijl van de kunstenares.

In dezelfde periode als haar bekendste werk *Bribes de corps* [*Lichaamsdelen*] maakte ze ook de pentekeningen die in deze zaal te zien zijn. Hier experimenteerde ze voluit met de abstracte weergave van het lichaam. Ze schilderde indrukwekkende kleurvlakken waar ze dan aarzelende lijnen door trok — felle close-ups van huid op huid. Ze speelde met kleur en schaduw om beelden op te roepen van borsten, lippen en benen als glooiende valleien, heuvels en kronkelende rivieren. Veel van deze biomorfe vormen refereren aan het gewicht van haar eigen lichaam of aan lichaamsdelen van vrienden en minnaars.

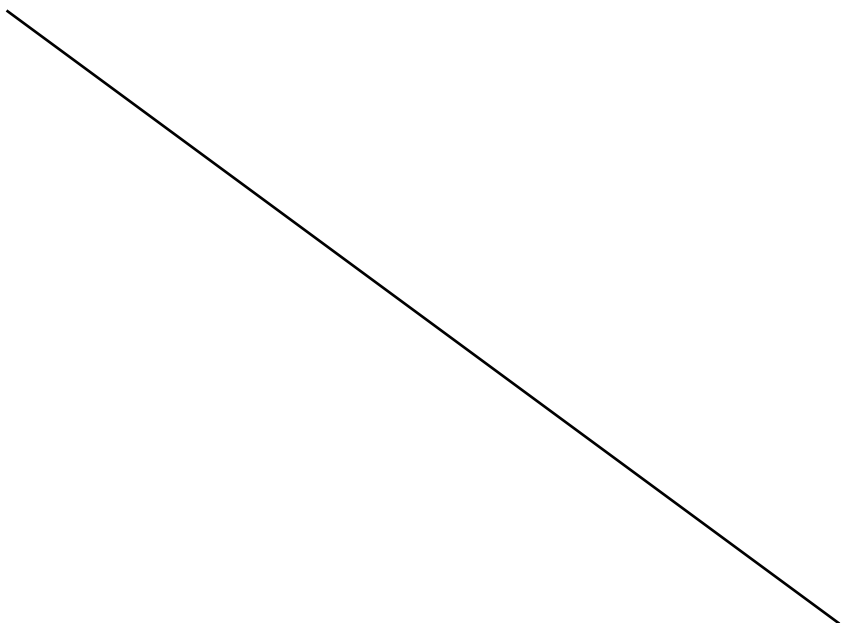

In de jaren 70 en 80 begon Caland delicate potloodtekeningen te maken in kleur. Ze gebruikte daarvoor dezelfde gedempte kleuren als in veel van haar schilderijen uit die tijd.

Het voordeel van de zachte kleurpotloden was dat ze kon experimenteren met de contouren van vlezige, organische vormen. Een van die tekeningen is *Tête-à-Tête*, uit 1983, waarnaar de tentoonstelling is genoemd. Twee gezichten kijken elkaar aan en gaan op in hun eigen wereldje, een motief dat vaak terugkeert in het werk van Caland. Het zijn gezichten van figuren die schipperen tussen hun eigen ik en andere mensen, geesten en lichamen.

In 1983 ontmoette Caland haar toekomstige minnaar George Apostu in Parijs. Hij was een Roemeense beeldhouwer die

bekend stond om zijn abstracte weergave van menselijke vormen in hout en steen. Ze begonnen een relatie en Caland begon te experimenteren met het maken van sculpturen. Begin jaren 80 maakte ze half-menselijke terracotta figuren die ze beschilderde en waar ze zelfzekere lijnen in kerfde waarmee ze de spanning blootlegde tussen de tastbare vorm en de representatie ervan. Net als in haar tekeningen en op haar kaftans maakte ze gebruik van tweedimensionale vormen en patronen om lijvige lichamen op een speelse manier lichter te laten lijken.

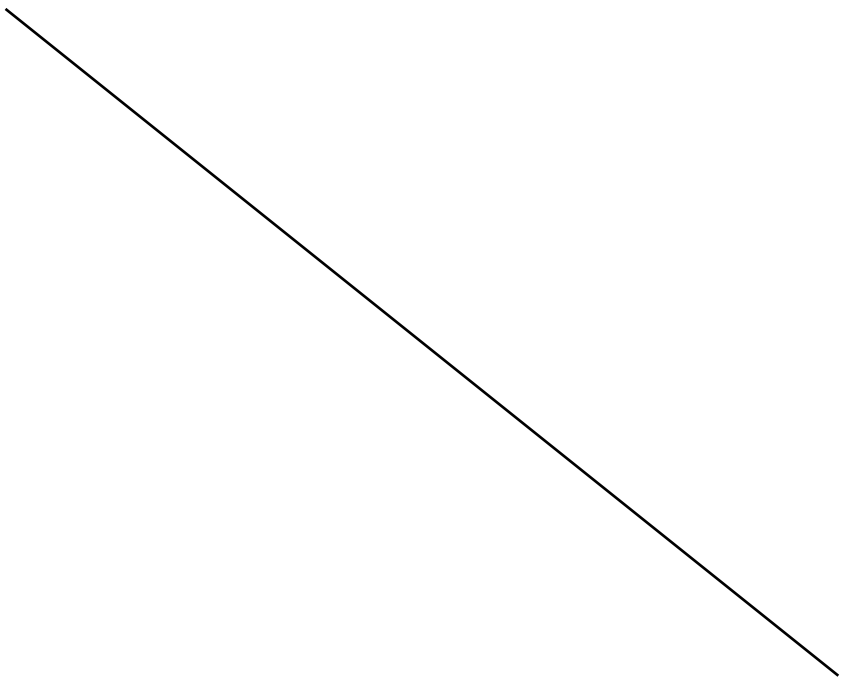
In de reeks *Rossinante*, naar het paard van Don Quichot, onderbreekt ze reeksen van minuscule stippen en kruisjes hier en daar met enorme lichaamloze ogen en lippen. Ze begon met de reeks toen ze problemen had met haar knie en een stok nodig had. De oude knol is een verwijzing naar haar eigen ervaring met ouder worden. De strepen en kruisjes zijn dan weer een verwijzing naar het borduurwerk en de geweven tapijten in het ouderlijke huis van de kunstenares.

De wandtapijten hebben iets breekbaars maar even nadrukkelijk aanwezig zijn het plezier en de voldoening van repetitief werk als borduren, weven of het tekenen van steeds weer dezelfde vormen.

De reeks *Homage to Pubic Hair* [Hulde aan schaamhaar] (1992), die Caland maakte toen ze in Venice woonde, is een veelkleurige studie van de schaamstreek. In deze werken maakt ze gebruik van de voor haar zo typische lijnen om met lichte hand kleine krulletjes, lusjes en driehoekjes haar aan te brengen op vlezige patchwork figuren. De verwassen, doorlopende kleuren en aarzelende geometrische patronen verwijzen rechtstreeks naar haar pentekeningen uit de jaren 70 en quiltachtige mixed media-werken uit 2010.

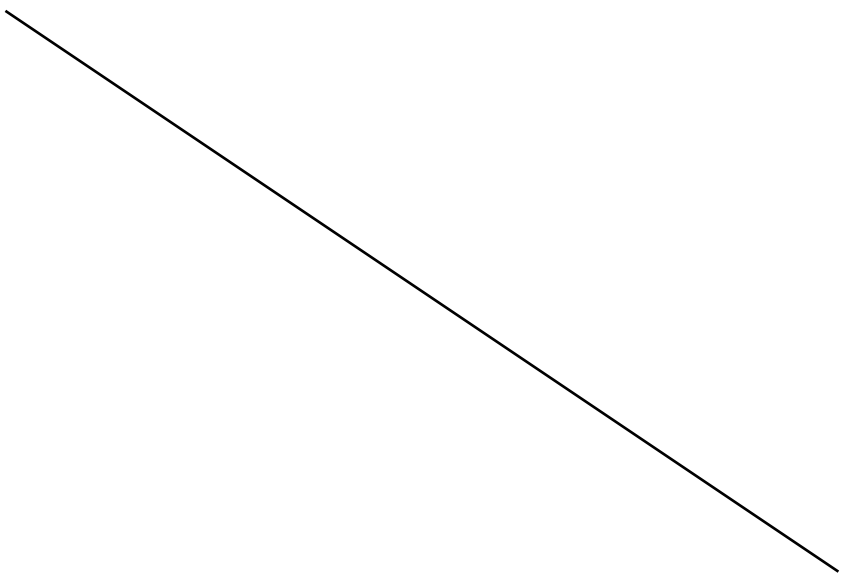
Ondanks haar belangstelling voor anonieme figuren en gedeeltelijke gezichten gebruikte Caland ook af en toe echte mensen als model. Begin jaren 90 werkte ze bijvoorbeeld samen met Christine, een model uit Los Angeles.

Zowel op de kleine als op de grote inkttekeningen van Christine gaat alle aandacht naar haar krullenmassa. Caland geeft het hoogstnoodzakelijke weer en vertrouwt erop dat de toeschouwer de meesterlijke logica van haar lijnen volgt: lege gezichten krijgen vorm door de krullen die eromheen vallen, of ze gebruikt net genoeg schaduw om een elleboog te suggereren die op een knie ligt. De rest van het been en de arm verdwijnen in de negatieve ruimte maar toch zijn de ledematen duidelijk te zien.

Halverwege de jaren 2000 begon Caland terug te blikken. Ze begon aan een reeks werken waarvoor ze inspiratie haalde uit Palestijns traditioneel borduurwerk en de alomtegenwoordige Byzantijnse esthetiek van de culturen uit het Midden-Oosten. Op deze werken op linnen doek maken de gebogen lijnen van haar tekeningen en schilderijen — evenals de gemakkelijk te ontwaren figuren uit haar vroegere werk — plaats voor rechte, rasterachtige markeringen en patronen die doen denken aan de topografie van een stad, onderbroken door kromlijnige details die bloemenweiden en andere vegetatie oproepen. Het zijn afspiegelingen van de inrichting van haar huis in Venice waar ze met soortgelijke mozaïekachtige patronen werkte. Caland vond het namelijk interessant om kunst te integreren in het

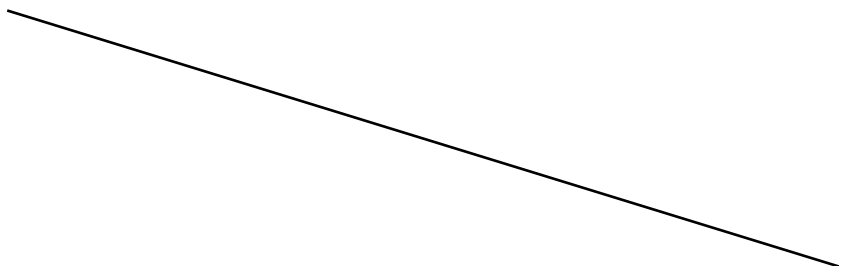
dagelijkse leven. Om deze grootschalige werken te maken, deelde Caland een ongespannen doek op in vlakken die ze open en dichtvouwde. Ze werkte altijd maar aan één vlak tegelijk zodat ze geen zicht had op hoe het geheel er zou uitzien. Het resultaat zijn werken die zelden door of in elkaar overlopen als quiltachtige patchworks of landschappen vanuit vogelperspectief. We zien dat Caland op haar doeken de balans opmaakt van haar leven: Appleton was de plek in Venice waar haar droomhuis stond en Bodrum de naam van de boot van haar broer in Turkije waar ze vaak maanden aan een stuk verbleef.

Naast de schetsboeken zijn in deze zaal ook de *The Silent Letters* [Stille brieven] te zien die ze eind jaren 90 en begin 2000 maakte. Met deze werken stapt ze af van het figuratieve dat haar vroegere werk typeert en gooit ze het radicaal over een andere boeg. Alle tekeningen bestaan uit lijnen boven elkaar, zoals de regels van een tekst maar zonder woorden, waardoor je je afvraagt wat er niet wordt gezegd. De lijnen, die eerst duidelijk gedefinieerd zijn, lopen door tot ze bijna helemaal onzichtbaar zijn, een effect dat ontstaat door met een steeds drogere borstel over het papier of het doek te slepen. En toch spreekt ook hieruit de intimiteit die zo typerend is voor Calands esthetiek. Volgens haar dochter Brigitte drukt ze met deze werken gevoelens uit die ze eerder had verwoord in brieven aan vrienden

en minnaars, maar ook voor zichzelf wil houden. De werken, die ontstaan langs de rand van de negatieve ruimte, doen denken aan lichamen die dicht bij elkaar staan, net als de glooiende vormen uit de reeks *Bribes de corps*. Alleen raken de letters elkaar niet helemaal — de communicatie en de verbinding zijn onvolledig.

Op reis nam ze altijd een notitieboekje en pennen mee voor het maken van abstracte schetsen. Sommige van de tekeningen, die ze onder meer in het vliegtuig, de trein en op de boot maakte, zijn niet groter dan een speelkaart. De strakke rasters en stippen doen denken aan het weefpatroon van de gaasachtige stoffen en wandtapijten waar Caland tussen 2000 en 2010 steeds vaker mee werkte en die op hun beurt herinneren aan de versierde kaftans uit haar beginjaren.

BEDANKT VOOR UW BEZOEK!

Met de steun van: Peter en Nathalie Hrechdakian-Oghlian

WIELS dankt: Brigitte Caland, L'Or Iman Puymartin,
Laura Hoptman, Claire Gilman, Isabella Kapur, Omar Kholeif,
Jean Edouard van Praet, Sophie Fitze.

AANVULLEND PROGRAMMA

De tentoonstelling wordt vergezeld van een programma met onder andere rondleidingen door Brigitte Caland (25_02) en Samah Hijawi (16_03), lezingen ('Kunst of pornografie' door Petra Van Brabandt en Hans Maes op 20_03), workshops en nog veel meer. Meer info op WIELS.ORG

Meer info & evenementen: wiels.org

 @WielsBrussels @Wiels_brussels @WIELS_Brussels

[TOP](#) ↑

Duvel

PHILLIPS

J.P.Morgan
Private Bank

AUREUS
ARS & SCIENTIA

De Standaard

La Libre

La 1ère

